

Verlofervaringen van ouders bij vroeggeboorte kind

publicatie 13 november 2020

Moeders:

“Ik kreeg 2 weken. Ik had het UWV aan de telefoon en er werd gezegd dat de situatie niet zodanig was dat ik meer recht had. Ze hebben een hele vage berekening waar niemand wat van snapt”.

“Te kort. Wij kwamen thuis met een zorgintensief kind met sonde (uiteindelijk de keuze gemaakt om met thuiszorg thuis door te zorgen). Dat maakt het UWV niet uit. Thuis is thuis.”

“Het bevallingsverlof was te kort. Couveusekindjes hebben meer en langer zorg nodig. Erg vervelend dat daar weinig rekening mee wordt gehouden.”

“Persoonlijk vond ik het te kort. Dat was mede omdat we nog heel veel nazorg hadden wat betekende dat we elke week nog wel een paar keer naar het ziekenhuis moesten.”

“Het zou fijn zijn dat je gewoon 16 weken verlof krijgt waarbij de ziekenhuisopname na geboorte niet wordt meegerekend als verlof. Want het is heel hard werken!”

“Het was veel te kort. Na thuiskomst van mijn dochter – een extreme prematuur - had ik nog 9 weken. Dit is te kort om te wennen aan de situatie en aan elkaar. Vooral met de hoeveelheid ziekenhuisafspraken en andere afspraken die erbij horen. En de extreme vermoeidheid van maandenlang in het ziekenhuis zijn. Ik ben lang zo boos geweest dat je een week eigen risico hebt. Alsof je voor je lol een week in het ziekenhuis door brengt.”

“We hebben nog geprobeerd dit aan te vechten, omdat we in een ziekenhuis waren, waar vervroegd ontslag met sondevoeding mogelijk was. We ontlasten het zorgstelsel door zorg van het ziekenhuis naar thuis te verleggen (incl begeleiding door kinderthuiszorg). Maar door deze kostenbesparing (die voordelig was voor herstel van mijn kind) moest ik wel eerder terug naar werk.”

“Ik had bij thuiskomst nog maar recht op 2 weken en het was onzeker of ik uitgesteld bevallingsverlof zou krijgen. In totaal heb ik 8 weken gehad. Veels te weinig aangezien mijn kind nog niet sterk of gezond was. Dit heeft voor enorm veel stress en spanningen gezorgd. Nog los van alle emoties welke erbij komen kijken. Tijd voor verwerking is nog geen sprake van in deze periode. Jammer”

“Als het aan het UWV had gelegen was ik al 16 weken na bevalling aan het werk gegaan. Toen ik hier een brief over kreeg zonk de moed mij in de schoenen en was ik compleet van streek. Nog geen twee maanden na haar thuiskomst moest ik weer werken. Mijn werkgever was gelukkig wat milder en hanteerde 10 weken na de uitgerekende datum.”

“Mijn werkgever was fantastisch. Ik mocht zelf een plan maken wanneer en hoeveel ik weer wilde (en vooral kon) werken.”

Care4Neo Onderzoek verlof ouders na vroeggeboorte

Jaarlijks worden in Nederland ruim 11.000 baby's te vroeg geboren. Dit heeft een grote impact op deze kinderen en hun ouders. Car4Neo (voorheen Vereniging van Ouders van Couveusekinderen) heeft uitgevraagd hoe ouders van vroeggeboren kinderen de wettelijke mogelijkheden voor het bevallingsverlof en het vaderschapsverlof ervaren.

Op dit onderzoek reageerden 169 ouders. 129 moeders beantwoorden vragen over hun ervaringen met het bevallingsverlof. Ook 40 vaders vulden vragen in over hun vaderschapsverlof. De uitkomsten – hoewel niet volledig representatief – geven een duidelijk signaal dat voor veel ouders de verlofmogelijkheden bij vroeggeboorte niet voldoende zijn.

Bevallingsverlof

In Nederland heeft iedere moeder recht op ten minste 10 weken verlof na de geboorte. Tijdens dit verlof kan de moeder herstellen van de bevalling, een band opbouwen met de baby en kan het gezin wennen aan de zorg voor en genieten van de aanwezigheid van het kind. Dit bevallingsverlof wordt meestal thuis doorgebracht door moeder en kind.

Voor moeders van vroeggeboren kinderen bestaat de mogelijkheid om het verlof te verlengen met het niet genoten zwangerschapsverlof voor de bevalling en een deel van de tijd dat het kindje in het ziekenhuis ligt. Als het kindje na de geboorte meer dan 7 dagen in het ziekenhuis moet blijven, mag het bevallingsverlof langer duren. Deze [uitgebreide](#) verlofregeling wordt uitgevoerd door het UWV.

Ervaringen bij duur van het verlof

Een ruime meerderheid (78 procent) van de moeders die deelnamen aan het onderzoek noemt het bevallingsverlof te kort. Hierbij geven zij aan dat het bevallingsverlof bij een vroeggeboren baby anders verloopt dan bij een voldragen zwangerschap.

Te kort	98	78%
Precies goed	11	9%
Ander antwoord (oa flexibele werkgever, baan opgezegd)	17	13%
Totaal	126	100%

Tijdens een (groot) deel van het bevallingsverlof liggen het kindje en de moeder nog in het ziekenhuis. Dan is er van een normaal verlof natuurlijk geen sprake. Er is geen mogelijkheid te wennen aan de nieuwe gezinssituatie thuis.

Moeders van vroeggeboren kinderen hebben een zeer zware periode achter de rug welke nog doorloopt tijdens het bevallingsverlof. Het zwangerschapsverlof in voorbereiding op de bevalling is vaak helemaal overgeslagen en/of bestond uit een verblijf in het ziekenhuis voor baby of moeder.

De vroeggeboren baby's die thuishouden zijn daarbij vaak meer zorgintensief dan baby's die op de uitgerkende datum worden geboren. Hierdoor bestaat het bevallingsverlof voor de moeder voor een groter deel uit zorg verlenen.

Zo zijn er geregeld baby's die met sondevoeding en/of zuurstoffles thuiskomen. Het wordt door moeders als oneerlijk ervaren dat zij met deze nieuw aan te leren hulpmiddelen het zorgsysteem ontlasten, maar hierdoor de verlofdagen niet kunnen gebruiken waarvoor ze zijn bedoelt. Het kind is immers nog niet 'gewoon thuis'.

Ervaringen bij verlofweken na thuiskomst

Het bevallingsverlof gaat in na geboorte van de baby. Care4Neo vroeg aan de moeders hoeveel verlofweken er nog over waren na thuiskomst van de baby. Bij ruim 40 procent van de ondervraagde gevallen is er maximaal 9 weken verlof na thuiskomst. Heel opvallend is dat 14% van de moeders aangeeft meer dan 17 weken verlof (nodig) te hebben gehad.

Tabel 2 Verlofweken moeder na thuiskomst

3 weken	1	1%
4 weken	3	3%
5 weken	1	1%
6 weken	1	1%
7 weken	3	3%
8 weken	2	2%
9 weken	34	29%
10 weken	16	14%
11 weken	10	9%
12 weken	14	12%
13 weken	9	8%
14 weken	3	3%
15 weken	2	2%
16 weken	2	2%
>17 weken	16	14%
Totaal	117	100%

Ervaringen na afloop van het verlof

Slechts 14 procent van de moeders uit het Care4Neo onderzoek is weer aan het werk gegaan na afloop van het verlof. Moeders gaven aan dat ze nog lang niet toe in staat waren te werken. Het ritme in het gezin ontbreekt nog en er is nog te weinig tijd geweest voor een normaal gebruik van het bevallingsverlof. Het is zorgelijk dat 37 procent van de moeders zich ziek meldde. Tevens nam een groot deel vrije dagen op, ging minder uren werken of zegde haar werk op.

Tabel 3 Wat heb je gedaan na het bevallingsverlof? (meerdere antwoorden mogelijk)		
Ik ben direct weer aan het werk gegaan	22	14%
Ik heb vrije dagen opgenomen	26	17%
Ik heb zorgverlof aangevraagd	2	1%
Ik heb mij ziek gemeld	56	37%
Ouderschapsverlof	16	10%

Anders (oa minder uren, werk opgezegd, onbetaald verlof)	31	20%
Totaal	153	100%

Vaders:

“Werk stond nergens voor open.. vroeggeboorte...dat kwam wel goed.”

“Een kind krijgen doe je samen. Een kind dat veel te vroeg geboren wordt vraagt van beide ouder meer dan normaal. Daarnaast heb je elkaars steun nodig.”

“Je wordt geleefd bij een vroeggeboorte.”

“Niet iedereen begrijpt de impact van een te vroeg geboren kindje.”

“Ik ben eigen ondernemer. De eerste 5 dagen ben ik vrij geweest. Daarna ben ik gaan werken, maar wel minder uur per dag, zodat ik aan het begin van de avond naar mijn zoontje kon.”

“Het geboorteverlof is volledig gericht op een bevalling zonder complicaties, waarbij je het nog ter discussie kunt stellen of 5 dagen dan wel genoeg is.”

“Vrouw kwam snel alleen te staan. Kind nog met sonde mee naar huis genomen erg lastig en het gevoel alsof je er alleen voor staat.”

“Volledig verlof is qua duur wel goed. Bij vroeggeboorte is het wel fijn als je daarna tijdelijk minder uren kan werken. Dat heb ik met mijn werkgever kunnen afstemmen en kreeg alle ruimte. Maar ik besef me dat dit niet standaard is.”

“Prematuur door keizersnede ter wereld gekomen. Vriendin mocht niets zelf, kon niet eens naar de NICU afdeling zonder hulp en ik moest alweer aan het werk. Zowel thuis als in het ziekenhuis draaiende houden en ondertussen werken zijn veel ballen in de lucht.”

“Ik was alweer aan het werk voordat mijn dochter thuis kwam. Door thuis te werken kon ik mijn vriendin halen en brengen van en naar het ziekenhuis. Verder heb ik vrije dagen opgenomen. Ik vond het lastig om zorgverlof te bespreken op mijn werk. Het verlof was dus te kort en ik vind het goed dat vaders nu 5 weken extra kunnen krijgen.”

Vaderschapsverlof

Het [geboorteverlof voor partners](#), die in loondienst werken, is sinds 1 januari 2019 eenmaal het aantal werkuren per week. Vanaf 1 juli 2020 is een aanvullend geboorteverlof van maximaal vijf weken hierbij gekomen. Geboorteverlof wordt ook wel kraamverlof, vaderschapsverlof of partnerverlof genoemd.

Het geboorteverlof kan worden opgenomen binnen 4 weken nadat het kind geboren is. Dit geldt ook als het kind eerst nog een tijdje in het ziekenhuis moet verblijven. De periode van 4 weken verschuift daardoor niet. Voor vaders zijn er dus geen extra regelingen bij vroeggeboorte.

Ervaringen bij duur van het verlof

Bijna alle vaders (93%) die meededen aan het Care4Neo onderzoek noemden het aantal wettelijke verlofdagen onvoldoende. De verlofdagen zijn meestal al ruimschoots op als het vroeggeboren kind naar huis toe mag. Van een normaal vaderschapsverlof is bij een vroeggeboren kind dan ook geen sprake.

Tabel 1		
Was het aantal geboorteverlofdagen voldoende?		
Ja	1	3%
Nee	37	93%
Anders	2	5%
Totaal	40	100%

Ervaringen na afloop van het verlof

Slechts 33 procent van de vaders geeft aan na het verlof weer aan het werk te gaan. De meeste vaders kiezen ervoor vrijwillig een periode vrij te nemen. Maar ook 23 procent van de vaders meldt zich ziek en 23 procent vraagt zorgverlof aan. Bijzondere situaties deden zich voor bij ondernemers, die geen regeling met een werkgever kunnen treffen en weinig wettelijke mogelijkheden hebben, maar wel in de knel kwamen na de vroeggeboorte van hun kind.

Tabel 2		
Wat heb je gedaan na het geboorteverlof? (Meerdere antwoorden mogelijk)		
Ik ben direct weer aan het werk gegaan	13	33%
Ik heb mij ziek gemeld	9	23%
Ik heb vrije dagen opgenomen	18	45%
Ik heb zorgverlof aangevraagd	9	23%
Anders	6	15%
Totaal	40	100%

Ervaren begrip voor de situatie van vaders

Bijna de helft van de ondervraagde vaders geeft aan dat er niet voldoende kennis en begrip was in de omgeving voor hun situatie. Er is te weinig besef van de blijvende impact van vroeggeboorte op het gezin en de vele ballen die de vader hierbij in de lucht moet houden. Vaders merken in hun omgeving het idee dat zij weer snel weer aan het werk zouden moeten gaan, terwijl dit in praktijk vaak onmogelijk is na een vroeggeboorte.

Opvallend is dat 28 procent van de vaders aangeeft dat zij achterafgezien te weinig rust hebben genomen. Bijvoorbeeld doordat zij weer snel aan het werk zijn gegaan maar later alsnog met een burn-out thuis kwamen te zitten.

Tabel 3		
Was er voldoende begrip voor jouw situatie als vader/partner vanuit jouw omgeving? (Meerdere antwoorden mogelijk)		
Ja, en ik heb ook alle ruimte gehad om de periode door te komen	8	20%
Ja, maar ik heb zelf te weinig rust in deze periode genomen voor mijzelf en het gezin	11	28%
Niet bij iedereen	14	35%
Nee, er bestaat nog te weinig kennis en begrip voor de situatie van vaders	6	15%

Anders	1	3%
Totaal	40	100%

Het kweken van bewustwording

Maar liefst 80 procent van de vaders geeft aan dat de Nederlandse overheid meer bewustwording moet creëren over de gevolgen van vroeggeboorte. Ook kan de overheid volgens 60 procent van de vaders meer doen om begrip te creëren bij het aanvragen van het extra verlof bij hun werkgever. Het extra verlof is voor deze vaders geen cadeautje, maar een must.

73 procent van de vaders vindt dat het vaderschapsverlof moet worden verlengd. Zodat vaders daadwerkelijk thuis met het kindje en het gezin kunnen wennen aan de nieuwe situatie en de mogelijkheid krijgen een goede band op te bouwen.

Tabel 4		
Wat kan de overheid doen om vaders/partners na de geboorte van een vroeggeboren kindje meer tijd en rust te geven? (Meerdere antwoorden mogelijk)		
Meer bewustwording creëren voor de gevolgen van vroeggeboorte voor vaders	32	80%
Meer begrip creëren over de noodzaak van vijf weken extra geboorteverlof voor vaders	24	60%
Het verlengen van het geboorteverlof voor vaders tot ten minste tien weken (gelijktrekken met het bevallingsverlof)	29	73%
Totaal	40	100%